

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 септември 2023 г.
(OR. en)

10941/23

Междуинституционално досие:
2023/0180 (NLE)

ACP 65
WTO 93
RELEX 763
COAFR 211
FDI 13

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: Споразумение за улесняване на устойчивите инвестиции между
Европейския съюз и Република Ангола

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВИТЕ ИНВЕСТИЦИИ
МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И РЕПУБЛИКА АНГОЛА

ТАБЛИЦА НА СЪДЪРЖАНИЕТО

ПРЕАМБЮЛ

ГЛАВА I – ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА II – ПРОЗРАЧНОСТ И ПРЕДВИДИМОСТ

ГЛАВА III – РАЦИОНАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА
РАЗРЕШЕНИЯ

ГЛАВА IV – КООРДИНАЦИОННИ ЗВЕНА И УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ
СТРАНИ

ГЛАВА V – ИНВЕСТИЦИИ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

ГЛАВА VI – ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

ГЛАВА VII – СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА VIII – ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ПРЕАМБЮЛ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, наричан по-нататък „Съюзът“,

и

Република АНГОЛА, наричана по-нататък „Ангола“,

наричани по-нататък заедно „страните“ или поотделно „страната“,

Като ОТЧИТАТ желанието си да укрепят допълнително икономическите си връзки и да установят тесни и трайни отношения, основани на партньорство и сътрудничество, с цел насърчаване на устойчивото развитие;

Като ЖЕЛАЯТ да мобилизират и задържат инвестициите, да създадат нови възможности за заетост и да подобрят стандарта на живот на своите територии;

Като ПРИЗНАВАТ необходимостта от улесняване на инвестициите чрез повишаване на прозрачността и предвидимостта, рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и включване на заинтересованите страни с цел подобряване на инвестиционния климат;

УБЕДЕНИ, че мерките за улесняване на инвестициите увеличават инвестициите във и от микропредприятия, малки и средни предприятия (наричани по-нататък „ММСП“);

Като ПРИЗНАВАТ, че инвестициите могат да подпомогнат устойчивото развитие, икономическия растеж, диверсификацията на икономическите дейности и да допринесат за постигането на целите, определени в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, приета на 25 септември 2015 г. от Общото събрание на ООН (наричана по-нататък „Програмата на ООН до 2030 г.“);

Като ПРИЗНАВАТ значението на техническата помощ и изграждането на капацитет за изпълнението на настоящото споразумение;

Като ПОТВЪРЖДАВАТ своя ангажимент към Устава на Организацията на обединените нации и като вземат предвид принципите, залегнали във Всеобщата декларация за правата на човека;

Като ИМАТ ПРЕДВИД Споразумението за партньорство между членовете на групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна, подписано в Котону на 23 юни 2000 г. (наричано по-нататък „Споразумението от Котону“), включително неговите съществени и основни елементи,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 1

Цели

Настоящото споразумение има за цел да улесни привличането, разширяването и задържането на преки чуждестранни инвестиции между страните за целите на икономическата диверсификация и устойчивото развитие.

ЧЛЕН 2

Приложно поле

1. Настоящото споразумение се прилага за мерки, приети или запазени в сила от страните, засягащи инвестициите.
2. Страните потвърждават отново правото си да приемат регулаторни мерки в рамките на своите територии за постигане на законни цели на политиката в области като опазването на общественото здраве, социалните услуги, общественото образование, безопасността, околната среда, включително изменението на климата, обществен морал, социалната закрила или защитата на потребителите, защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни, както и насърчаването и опазването на културното многообразие.

3. С настоящото споразумение не се създават, нито изменят ангажменти, свързани с либерализирането на инвестициите, нито се създават или изменят правила за защита на установените инвеститори на териториите на страните или на техните инвестиции, или за уреждане на спорове между инвеститор и държава.

ЧЛЕН 3

Определения

За целите на настоящото споразумение се прилагат следните определения:

- 1) „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“ означава дейности, които не се извършват, включително услуги, които не се предоставят нито на търговска основа, нито в условия на конкуренция с един или повече икономически оператори;
- 2) „разрешение“ означава разрешение за упражняване на всяка стопанска дейност, свързана с инвестиция, произтичащо от процедура, към която инвеститорът трябва да се придържа, за да докаже спазването на необходимите изисквания;
- 3) „компетентен орган“ означава орган на централната власт, регионален или местен орган на управление или неправителствен орган, упражняващ правомощия, възложени му от органи на централната власт, от регионални или местни органи на управление, които имат право да вземат решение относно разрешение;

- 4) „стопанска дейност“ означава всяка дейност с промишлен, търговски или професионален характер или занаятчийска дейност, включително предоставяне на услуги, с изключение на дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт;
- 5) „предприятие“ означава юридическо лице или клон или представителство на юридическо лице;
- 6) „установяване“ означава учредяването или придобиването на юридическо лице, включително чрез капиталово участие, или създаването на клон или представителство на територията на някоя от страните с оглед създаване или поддържане на трайни стопански връзки;
- 7) „инвестиция“ означава: установяването и извършването на стопански дейности от инвеститори от едната страна на територията на другата страна;
- 8) „инвеститор от някоя от страните“ означава физическо или юридическо лице от някоя от страните, което цели да установи, установява или е установило предприятие на територията на другата страна в съответствие с точка 6);
- 9) „юридическо лице“ означава всеки правен субект, надлежно учреден или организиран по друг начин съгласно приложимото законодателство, с цел печалба или с друга цел, частна или държавна собственост, в това число всяко дружество, дружество за доверително управление, събирателно дружество, съвместно предприятие, еднолично дружество или сдружение;

- 10) „юридическо лице от някоя от страните“ означава:
- а) за Европейския съюз: юридическо лице, учредено или организирано съгласно правото на Европейския съюз или на неговите държави членки и извършващо съществена стопанска дейност¹ на територията на Европейския съюз;
 - б) за Ангола: юридическо лице, учредено или организирано съгласно правото на Ангола и извършващо съществена стопанска дейност на територията на Ангола;
- 11) „мярка“ означава всяка мярка, приета от която и да е от страните, независимо дали под формата на закон, подзаконов нормативен акт, предписание, процедура, решение, административно действие или под каквато и да било друга форма;
- 12) „мярка на някоя от страните“ означава мярка, приета или запазена в сила от²:
- а) органи на централната власт, регионални или местни органи на управление; или
 - б) неправителствени органи, упражняващи правомощия, възложени им от органи на централната власт, от регионални или местни органи на управление;

¹ В съответствие със своята нотификация на Договора за създаване на Европейската общност пред СТО (документ WT/REG39/1) Европейският съюз разглежда понятието „ефективна и непрекъсната връзка“ с икономиката на държава — членка на Европейския съюз, залегнало в член 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз, като равностойно на понятието „съществена стопанска дейност“.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че понятието „мерки на някоя от страните“ обхваща мерките на образуванията, изброени в точка 12), букви а) и б), които се приемат или запазват в сила чрез пряко или непряко указване, ръководене или контролиране на поведението на други образувания във връзка с тези мерки.

- 13) „физическо лице от някоя от страните“ означава:
- а) за Съюза — гражданин на държава — членка на Съюза, в съответствие с нейното право¹;
 - б) за Ангола — гражданин на Ангола в съответствие с нейното право;
- 14) „експлоатация“ означава ръководство, управление, поддържане, използване, владение или продажба или друга форма на разпореждането с предприятие; и
- 15) „публикуване“ означава предоставяне в официална публикация, като например официален вестник, или официален уебсайт.

ЧЛЕН 4

Третиране като най-облагодетелствана нация

1. Всяка страна предоставя незабавно и безусловно на инвеститорите от другата страна и на техните инвестиции не по-малко благоприятно третиране в сравнение с това, което предоставя в подобни ситуации на инвеститорите от всяка друга държава и на техните инвестиции, по отношение на прилагането на настоящото споразумение на нейна територия.

¹ Определението за физическо лице включва също така лица, постоянно пребиваващи в Република Латвия, които не са граждани на Република Латвия или на която и да е друга държава, но които имат право, съгласно законодателството на Република Латвия, да получат паспорт, който не е национален.

2. Параграф 1 не може да се тълкува като задължаващ някоя от страните да предостави на инвеститорите от другата страна или на техните инвестиции предимствата от третиране, произтичащо от:

- а) мерки, предвиждащи признаване, включително признаването на стандартите или критериите за издаване на разрешения, лицензиране или сертифициране на физическо лице или предприятие за извършване на стопанска дейност, или признаването на пруденциалните мерки, посочени в параграф 3 от приложението относно финансовите услуги към Общото споразумение по търговията с услуги, съдържащо се в приложение 1Б към Маракешкото споразумение за създаване на Световната търговска организация, съставено в Маракеш на 15 април 1994 г.; или
- б) всяко двустранно, регионално или многостранно споразумение, което включва ангажименти за съществено премахване на всички пречки пред инвестициите между участващите в него страни или изисква сближаване на тяхното законодателство в един или повече икономически сектори;

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че разпоредбите, включени в други международни споразумения, сключени от някоя от страните, сами по себе си не представляват „третиране“ по смисъла на параграф 1 и следователно не могат да бъдат взети предвид при оценката на нарушение на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 5

Мерки срещу корупцията и други незаконни дейности

1. Страните признават отрицателното въздействие на корупцията, изпирането на пари, финансирането на тероризма, данъчните измами и отклонението от данъчно облагане върху икономиките и обществата, включително възпрепятстването на устойчивото развитие и възпрепятстване на инвестициите.

2. Всяка от страните потвърждава ангажимента си да предприеме подходящи мерки за предотвратяване и борба с корупцията, изпирането на пари, финансирането на тероризма, данъчните измами и отклонението от данъчно облагане по отношение на въпросите, обхванати от настоящото споразумение, в съответствие с международно приетите стандарти, които са одобрени или подкрепени от тази страна, като например Конвенцията на ООН срещу корупцията, приета от Общото събрание на ООН на 31 октомври 2003 г., и Насоките за многонационалните предприятия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (наричана по-нататък „ОИСР“) от 2011 г., както и действащите стандарти в областта на международното данъчно облагане.

ГЛАВА II

ПРОЗРАЧНОСТ И ПРЕДВИДИМОСТ

ЧЛЕН 6

Администриране на мерките с общо приложение

Всяка от страните гарантира, че всички мерки с общо приложение, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение, се управляват административно по обоснован, обективен и безпристрастен начин.

ЧЛЕН 7

Изисквания за публикуване

Всяка страна публикува незабавно или по друг начин оповестява публично в писмен вид и, освен в извънредни ситуации, най-късно до момента на влизането им в сила, всички относими мерки с общо приложение, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение, по начин, който дава възможност на инвеститорите да бъдат информирани за тях.

ЧЛЕН 8

Предварително публикуване и възможност за коментар

1. Доколкото е възможно и по начин, съответстващ на правната ѝ система за приемане на мерки, всяка страна¹ публикува предварително:
 - а) предложенията за законови и подзаконови актове с общо приложение, които да бъдат приети във връзка с въпроси, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение; или
 - б) документите, които предоставят достатъчно подробности относно предложенията, посочени в буква а), за да позволят на инвеститорите и другите заинтересовани лица да преценят дали и как техните интереси биха могли да бъдат значително засегнати.

¹ Страните приемат, че параграфи 1—4 признават, че страните имат различни системи за консултации относно определени мерки, преди те да бъдат окончателни, и че алтернативите, посочени в параграф 1, отразяват различните правни системи.

2. Доколкото е възможно и по начин, съответстващ на правната ѝ система за приемане на мерки, всяка страна се насърчава да прилага параграф 1 към процедурите и административните решения с общо приложение, които предлага да приеме във връзка с въпроси, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение.
3. Доколкото е възможно и по начин, съответстващ на правната ѝ система за приемане на мерки, всяка от страните предоставя на инвеститорите и другите заинтересовани лица на недискриминационна основа достатъчна възможност да коментират предложените мерки или документи, публикувани съгласно параграфи 1 или 2.
4. Доколкото е възможно и по начин, съответстващ на правната ѝ система за приемане на мерки, всяка от страните взема предвид коментарите, получени съгласно параграф 3¹.
5. При публикуването на закон или подзаконов акт с общо приложение, посочен в параграф 1, или преди такова публикуване, доколкото е възможно и по начин, съответстващ на правната ѝ система за приемане на мерки, всяка от страните се стреми да обясни целите и обосновката на този закон или подзаконов акт.
6. Доколкото е възможно, всяка страна полага усилия да осигури разумен срок между публикуването на закон или подзаконов акт, посочен в параграф 1, и датата на прилагането му по отношение на инвеститорите.

¹ Тази разпоредба не налага никакво задължение относно окончателното решение на някоя от страните, с което се приема или запазва в сила каквато и да било мярка за разрешаване на инвестиция.

ЧЛЕН 9

Прозрачност на инвестиционната рамка

1. Всяка страна предоставя чрез електронни средства, като например уебсайт и, когато това е практически осъществимо, прави достъпно чрез единен портал и актуализира, доколкото е възможно и целесъобразно, следното:

- а) законовите и подзаконовите актове, отнасящи се конкретно до инвестициите;
- б) ограниченията и условията, приложими по отношение на инвестициите; и
- в) информацията за връзка със съответните компетентни органи за издаване на разрешение за инвестиции.

2. Всяка страна предоставя, когато това е практически осъществимо чрез електронни средства, като например уебсайт, и прави достъпно чрез единния портал, посочен в параграф 1, и актуализира, доколкото е възможно и целесъобразно, описание, с което инвеститорите и другите заинтересовани лица се информират за практическите стъпки, необходими за инвестиране на нейна територия, включително изискванията и процедурите, свързани с:

- а) установяване на дружество и регистрация на стопанска дейност;
- б) свързване с основна инфраструктура като електроснабдяване и водоснабдяване;
- в) придобиването и регистрирането на имущество, като например права на собственост върху земя;

- г) разрешителни за строеж;
- д) разрешаване на проблеми с несъстоятелността;
- е) капиталови трансфери и плащания;
- ж) конвертируемост на валутата;
- з) плащането на данъци; и
- и) достъп до финансиране, особено за ММСП.

3. Не се налага такса на инвеститор на територията на някоя от страните за достъп до информацията, предоставена съгласно настоящия член или съгласно член 7.

ЧЛЕН 10

Прозрачност на инвестиционните стимули

1. Всяка страна предоставя чрез електронни средства, като например уебсайт и, когато това е практически осъществимо, прави достъпна чрез единен портал и актуализира, доколкото е възможно и целесъобразно, информация относно инвестиционните стимули.

2. Информацията, посочена в параграф 1, обхваща всички стимули, които са достъпни за инвеститорите, включително финансови стимули, фискални стимули, както и трансфери в натура, включително нефинансови стимули.

3. Посочената в параграф 1 информация съдържа следните елементи:

- а) правното основание на стимула;
- б) формата на стимула;
- в) изискванията за допустимост на стимула;
- г) процеса на кандидатстване за стимула, включително необходимите формуляри и документи; и
- д) информация за връзка с компетентния орган.

ЧЛЕН 11

Връзки с приемащата икономика

Всяка страна се насърчава да предоставя на инвеститорите и на лицата, желаещи да инвестират на нейна територия, информация за местните доставчици с оглед укрепване на връзките с местната икономика, повишаване на конкурентоспособността на местните доставчици и увеличаване на приноса на инвестициите за устойчивото развитие.

ЧЛЕН 12

Разкриване на поверителна информация

Нищо в настоящото споразумение не изисква от страните да предоставят поверителна информация, разкриването на която би попречило на правоприлагането или по друг начин би навредило на обществен интерес, или би накърнило законните търговски интереси на конкретни публични или частни предприятия.

ГЛАВА III

РАЦИОНАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ

ЧЛЕН 13

Приложно поле

Настоящата глава се прилага за мерки на страните, свързани с издаването на разрешение за инвестиции.

ЧЛЕН 14

Подаване на заявления

Всяка страна, доколкото е осъществимо, избягва да изисква от заявителя да се обръща към повече от един компетентен орган за всяко заявление за разрешение. Ако дадена дейност, за която се иска разрешение, е в юрисдикцията на няколко компетентни органи, може да се изискват няколко заявления за разрешение.

ЧЛЕН 15

Срокове за подаване на заявления

Ако някоя от страните изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи, доколкото е осъществимо, позволяват подаването на заявление по всяко време през годината. Ако съществува конкретен срок за подаване на заявление за разрешение, страната гарантира, че компетентните органи предоставят разумен срок за подаване на заявление.

ЧЛЕН 16

Електронни заявления и приемане на копия

Ако някоя от страните изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи:

- а) доколкото е възможно, приемат заявления в електронен формат; и
- б) приемат копия на документи, които са заверени в съответствие с правото на страната, вместо оригиналите на документи, освен ако компетентните органи не изискват оригинали на документи, за да защитят целостта на процеса на издаване на разрешение.

ЧЛЕН 17

Обработване на заявления

1. Ако някоя от страните изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи:

- а) доколкото е осъществимо, посочват ориентировъчен срок за обработка на заявлението;
- б) по искане на заявителя предоставят без неоправдано забавяне информация относно етапа, на който се намира обработката на заявлението;

- в) доколкото е осъществимо, без неоправдано забавяне установяват пълнотата на заявлението за обработка в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на страната;
- г) ако смятат, че дадено заявление е пълно за целите на обработката в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на страната¹, гарантират в разумен срок след подаването на заявлението, че:
 - i) обработката на заявлението е завършена; и
 - ii) заявителят е информиран за решението относно заявлението, доколкото е възможно, в писмена форма²;
- д) ако смятат заявлението за непълно за целите на обработката в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на страната, в разумен срок, доколкото е осъществимо:
 - i) информират заявителя, че заявлението е непълно;
 - ii) по искане на заявителя указват допълнителната информация, необходима за допълване на заявлението, или по друг начин дават насоки защо заявлението се счита за непълно; и

¹ Компетентните органи могат да изискват цялата информация да бъде предоставена в определен формат, за да я считат „пълна за целите на обработката“.

² Компетентните органи могат да изпълнят изискването, посочено в подточка ii), като информират предварително заявителя в писмена форма, включително чрез публикувана мярка, че липсата на отговор след определен срок от датата на подаване на заявлението указва приемане на заявлението. Уточнението „в писмена форма“ се разбира като включващо и електронен формат.

- iii) предоставят възможност на заявителя да представи допълнителната информация, необходима за допълване на заявлението¹;

ако нито едно от действията, посочени в подточки i), ii) и iii), не е осъществимо и заявлението е отхвърлено поради непълнота, компетентните органи гарантират, че заявителят е информиран в разумен срок; и

- e) ако дадено заявление бъде отхвърлено или по собствена инициатива на компетентния орган, или по искане на заявителя, заявителят се информира за причините за отхвърлянето и за сроковете за обжалване и ако е приложимо — за процедурите за повторно подаване на заявление; заявителят не бива да бъде възпрепятстван да подаде друго заявление само въз основа на отхвърлено предходно заявление.

2. Всяка страна гарантира, че нейните компетентни органи издават разрешение веднага щом бъде установено въз основа на подходяща проверка, че заявителят е изпълнил условията за неговото получаване.

3. Всяка от страните гарантира, че след като бъде издадено, разрешението поражда правно действие без неоправдано забавяне в съответствие с приложимите правила и условия².

¹ Тази „възможност“ не изисква от компетентния орган да предоставя удължаване на сроковете.

² Компетентните органи не носят отговорност за забавяния поради причини, които не зависят от тях.

ЧЛЕН 18

Такси

1. За всички стопански дейности, различни от финансовите услуги, всяка от страните гарантира, че таксите за издаване на разрешения, събирани от нейните компетентни органи, са разумни и прозрачни и сами по себе си не ограничават инвестициите.
2. Във връзка с финансовите услуги всяка от страните гарантира, че нейните компетентни органи по отношение на таксите за издаване на разрешения, които те начисляват, предоставят на заявителите информация за таксите или за начина на определянето на размера им и няма да използват таксите като средство за заобикаляне на ангажменти или задължения на съответната страна.
3. Таксите за издаване на разрешение не включват такси за използване на природни ресурси, плащания във връзка с търгове, процедури за възлагане на обществени поръчки или други недискриминационни начини за възлагане на концесии или задължителни вноски по предоставяне на универсални услуги.
4. Освен при спешни обстоятелства всяка от страните предоставя достатъчно време между публикуването и влизането в сила на нови или изменени такси и налози, свързани с процедурите за издаване на разрешения за инвестиции, или между публикуването на информация, която позволява на инвеститорите да разберат изчисляването на тези такси и налози и тяхното влизане в сила. Тези такси и налози не се прилагат, докато посочената информация не бъде публикувана.
5. Доколкото е практически възможно, всяка от страните приема или запазва в сила процедури, които дават възможност за електронно плащане на таксите и налозите, събирани от съответните компетентни органи за издаване на разрешение за инвестиции.

ЧЛЕН 19

Обективност, безпристрастност и независимост

Ако някоя от страните приеме или запази в сила мярка, свързана с разрешение, тя гарантира, че съответният компетентен орган обработва заявлението, взема и управлява административно своите решения обективно и безпристрастно и по начин, независим от неправомерното влияние на което и да е лице, извършващо стопанската дейност, за която се изисква разрешение.

ЧЛЕН 20

Публикуване и налична информация

1. Ако някоя от страните изисква разрешение, тя незабавно публикува информацията, необходима на инвеститорите или лицата, желаещи да инвестират, за да изпълнят изискванията, техническите стандарти и процедурите за получаване, поддържане, изменение или подновяване на това разрешение¹. Тази информация следва да включва, доколкото има такава:

а) лицензионните и квалификационните изисквания и процедури;

¹ Страните могат да издават разрешения, без да спазват разпоредбите на настоящия член, във всеки от следните случаи, свързани с въглеводороди:

- а) районът е бил обект на предходна процедура в съответствие с настоящия член, която не е довела до издаване на разрешение;
- б) районът е на постоянно разположение за проучване или добив; или
- в) издаденото разрешение е било отменено преди датата на изтичане на срока му на валидност.

- б) информация за връзка със съответните компетентни органи;
- в) такси за издаване на разрешение;
- г) приложими технически стандарти;
- д) процедури за обжалване или преразглеждане на решения относно заявленията;
- е) процедури за наблюдение или налагане на спазването на реда и условията на лицензите или квалификациите;
- ж) възможности за обществено участие, например чрез изслушвания или коментари;
и
- з) ориентировъчни срокове за обработка на заявленията.

2. Всяка страна се насърчава да консолидира електронните публикации в един портал.

ЧЛЕН 21

Разработване на мерки

Ако някоя страна приеме или запазва в сила мерки, отнасящи се до издаване на разрешения, тя гарантира, че:

- а) тези мерки се основават на ясни, обективни и прозрачни критерии, които могат да включват компетентността и способността за извършване на разрешена стопанската дейност, включително в съответствие с регулаторните изисквания на някоя от страните, като например здравни и екологични изисквания, като се приема, че компетентните органи могат да оценят тежестта, която трябва да се придаде на всеки критерий;
- б) процедурите са безпристрастни, леснодостъпни за всички кандидати и подходящи, за да позволят на кандидатите да докажат дали изпълняват изискванията; и
- в) процедурите сами по себе си не възпрепятстват необосновано изпълнението на изискванията.

ГЛАВА IV

КООРДИНАЦИОННИ ЗВЕНА И УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

ЧЛЕН 22

Координационни звена за улесняване на инвестициите

1. По начин, съответстващ на правната ѝ система, всяка от страните поддържа или създава подходящи координационни звена за улесняване на инвестициите, които да служат като първи звена за контакт за инвеститорите по отношение на мерките, засягащи инвестициите.
2. Всяка от страните гарантира, че координационните звена за улесняване на инвестициите отговарят на запитвания от страна на инвеститорите, както и от страна на координационните звена за улесняване на инвестициите, създадени от другата страна съгласно настоящия член, с цел да се допринесе за ефективното прилагане на настоящото споразумение.
3. Ако координационното звено за улесняване на инвестициите не е в състояние да отговори на запитване по параграф 2, то се стреми да предостави необходимото съдействие на лицето, което отправя запитването, за да получи съответната информация.
4. Всяка от страните гарантира, че запитванията и информацията по настоящия член могат да бъдат подавани по електронен път.

5. Информацията, предоставена съгласно настоящия член, не засяга преценката дали мярката е съвместима с настоящото споразумение.

ЧЛЕН 23

Механизми за разрешаване на проблеми

1. Всяка от страните се стреми да създаде или поддържа подходящи механизми за разрешаване на проблеми за инвеститорите или лицата, желаещи да инвестират, които могат да възникнат от прилагането на всяка мярка с общо приложение, попадаща в приложното поле на настоящото споразумение.
2. Механизмите, посочени в параграф 1, са леснодостъпни, включително за ММСП, обвързани със срокове и прозрачни. Те не засягат нито една процедура по обжалване или преразглеждане, която страните установяват или поддържат, нито механизма за уреждане на спорове създаден съгласно глава VI от настоящото споразумение.

ЧЛЕН 24

Координация между националните агенции

1. Страните признават значението на тясната вътрешна координация между органите и агенциите, отговарящи за регламентирането и изпълнението на мерките и процедурите, свързани с инвестициите, като средство за улесняване, привличане, задържане и разширяване на инвестициите.

2. Всяка от страните се стреми да създаде или поддържа механизми за координиране на дейностите с цел:

- а) улесняване на инвестициите;
- б) насърчаване на регулаторната съгласуваност и предвидимост на правителствените мерки и процедури; и
- в) насърчаване на съгласуваността на мерките и процедурите за инвестиции на централно, регионално и местно равнище.

3. За да се улесни задачата за координация, всяка от страните се насърчава да определи водеща агенция по начин, съответстващ на правната ѝ система.

ЧЛЕН 25

Регулаторна съгласуваност и оценки на въздействието

1. Страните признават значението на една ефективна, последователна, прозрачна и предвидима регулаторна рамка за инвестициите.

2. Всяка от страните се насърчава да извърши в съответствие със съответните си правила и процедури оценка на въздействието на основните¹ мерки с общо приложение, които подготвя, които попадат в приложното поле на настоящото споразумение.

¹ Всяка от страните може да определи какво представляват „основните“ мерки с общо приложение за целите на настоящото споразумение.

3. Страните признават, че при извършването на оценките на въздействието, посочени в параграф 2, следва да се вземе предвид потенциалното въздействие на предложените мерки върху ММСП и устойчивото развитие.

ЧЛЕН 26

Консултации със заинтересованите страни и периодични прегледи

1. Всяка от страните се насърчава да преразглежда на интервали от време, които сметне за подходящи, своите мерки с общо приложение, обхванати от настоящото споразумение, които засягат инвестициите, за да определи дали конкретните мерки, които е привела в действие, следва да бъдат изменени, рационализирани, разширени или отменени, така че инвестиционната рамка на страната да стане по-ефективна за постигане на целите на политиката и за удовлетворяване на специфичните нужди на ММСП.
2. Всяка от страните се насърчава периодично да преразглежда своите такси и налози за издаване на разрешения с цел намаляване на техния брой и разнообразие.
3. Всяка от страните се насърчава в своите прегледи да взема предвид обратната информация от заинтересованите страни и да използва съответните международни показатели за изпълнението.
4. Страните се приканват да споделят в Комитета по улесняване на инвестициите, посочен в член 43, своя опит в извършването на периодични прегледи и препоръките за политиката, произтичащи от тях.

ЧЛЕН 27

Неприлагане на уреждането на спорове

Глава VI не се прилага за членове 24, 25 и 26.

ГЛАВА V

ИНВЕСТИЦИИ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

ЧЛЕН 28

Цели

1. Страните признават, че устойчивото развитие обхваща икономическото развитие, социалното развитие и опазването на околната среда, като тези три елемента са взаимозависими и взаимно допълващи се, и потвърждават ангажимента си да улесняват инвестициите по начин, който допринася за постигането на целта за устойчиво развитие.
2. Целта на настоящата глава е да се засили включването на устойчивото развитие, по-специално в неговото трудово и екологично измерение, в инвестиционните отношения на страните по начин, който допринася за постигането на целите за устойчиво развитие на Програмата на ООН до 2030 г.

ЧЛЕН 29

Право на регламентиране и равнища на защита

1. Страните признават правото на всяка страна да определя своите политики и приоритети за устойчиво развитие, да установява равнищата на опазване на околната среда и на защита на труда в национален мащаб, които счита за подходящи, и да приема или изменя съответните си закони и политики. Тези нива на защита, закони и политики са в съответствие с ангажиментите на всяка от страните по отношение на международно признатите стандарти и споразумения, посочени в настоящата глава.
2. Всяка от страните се стреми да гарантира, че съответните ѝ закони и политики предвиждат и насърчават високи равнища на опазване на околната среда и защита на труда, и се стреми да подобрява тези равнища, закони и политики.
3. Никоя от страните не може да отслабва или намалява равнищата на защита, предвидени в нейното право в областта на околната среда или в нейното трудово право, с цел насърчаване на инвестициите.
4. Никоя от страните не може да се отказва от прилагането или да допуска по друг начин дерогации, нито да предлага да се откаже или да допусне по друг начин дерогации от своето право в областта на околната среда или в своето трудово право с цел насърчаване на инвестициите.
5. Никоя от страните не може да се въздържа от ефективното прилагане на своето право в областта на околната среда и на своето трудово право чрез постоянно или повтарящо се действие или бездействие с цел насърчаване на инвестициите.

6. Страните не използват съответното си право в областта на околната среда и своето трудово право по начин, който би представлявал средство за произволна или неоправдана дискриминация или прикрито ограничение на международните инвестиции.

ЧЛЕН 30

Многостранни трудови стандарти и споразумения

1. Страните потвърждават своя ангажимент да насърчават развитието на инвестициите по начин, който благоприятства достойния труд за всички, както е изразено в Декларацията на Международната организация на труда (наричана по-нататък „МОТ“) относно социалната справедливост за справедлива глобализация, приета в Женева на 10 юни 2008 г. от Международната конференция по труда (наричана по-нататък „Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация“).

2. В съответствие с Устава на МОТ и Декларацията на МОТ за основните принципи и права в областта на труда и последващите действия във връзка с нея, приети в Женева на 18 юни 1998 г. от Международната конференция по труда, всяка от страните зачита, насърчава и ефективно прилага на цялата си територия, включително в „производствените и експортно ориентирани зони“ и други „специални икономически зони“, международно признатите основни трудови стандарти, определени в основните конвенции на МОТ, и ефективно прилага други конвенции на МОТ, ратифицирани съответно от държавите — членки на Съюза, и Ангола.

3. В съответствие с ангажимента си да увеличат приноса на инвестициите към целта за устойчиво развитие, включително нейните трудови аспекти, всяка страна насърчава инвестиционни политики, които способстват за постигането на целите на Програмата за достоен труд, в съответствие с Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация и Декларацията на МОТ за бъдещето на труда по случай стогодишнината на МОТ, приета в Женева на 21 юни 2019 г. от Международната конференция по труда.
4. Всяка от страните създава, ако все още не е направила това, и поддържа ефективна система за инспекция на труда за всички икономически сектори, включително за селското стопанство и миннодобивните дейности.
5. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с инвестициите аспекти на политиките и мерките в областта на труда, двустранно, регионално и в рамките на международни форуми, включително в рамките на МОТ, по целесъобразност.

ЧЛЕН 31

Многостранно управление и многостранни споразумения в областта на околната среда

1. Страните признават значението на Асамблеята на ООН по околната среда (наричана по-нататък „UNEA“) на Програмата на ООН по околната среда (наричана по-нататък „ЮНЕП“) и на многостранното управление и споразумения в областта на околната среда като отговор на международната общност на глобалните или регионалните предизвикателства в областта на околната среда и подчертават необходимостта от засилване на взаимното допълване между инвестициите и политиките в областта на околната среда.

2. Всяка страна изпълнява ефективно многостранните споразумения, протоколи и техните изменения в областта на околната среда, които е ратифицирала (наричани по-нататък „МСОС“). Страните потвърждават ангажимента си да насърчават развитието на инвестициите по начин, който благоприятства постигането на високо равнище на опазване на околната среда.

3. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с инвестициите аспекти на политиките и мерките в областта на околната среда, двустранно, регионално и в рамките на международни форуми, по целесъобразност, включително в рамките на Политическия форум на високо равнище на ООН за устойчиво развитие, ЮНЕП, UNEA, МСОС или Световната търговска организация (наричана по-нататък „СТО“).

ЧЛЕН 32

Инвестиции и изменение на климата

1. Страните признават значението на предприемането на спешни действия за борба с изменението на климата и последиците от него, както и ролята на инвестициите за постигането на тази цел, в съответствие с Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, съставена в Ню Йорк на 9 май 1992 г. (наричана по-нататък „РКООНИК“), целите и задачите на Парижкото споразумение към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, съставено в Париж на 12 декември 2015 г. (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), и с други многостранни споразумения и многостранни инструменти в областта на изменението на климата.

2. Всяка от страните:

- а) изпълнява ефективно РКООНИК и Парижкото споразумение, включително ангажиментите си по отношение на национално определените приноси; и
- б) насърчава взаимното допълване на политиките и мерките в областта на инвестициите и климата, като по този начин допринася за прехода към икономика с ниски емисии на парникови газове, ефикасно използване на ресурсите и устойчиво на климатичните изменения развитие.

3. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с инвестициите аспекти на политиките и мерките в областта на изменението на климата двустранно, регионално и в рамките на международни форуми, по целесъобразност, включително в рамките на РКООНИК, СТО, Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой, съставен в Монреал на 16 септември 1987 г., и Международната морска организация.

ЧЛЕН 33

Инвестиции, допринасящи за устойчивото развитие

1. В съответствие с ангажимента си да увеличат приноса на инвестициите към постигане на целта за устойчиво развитие, страните улесняват и насърчават инвестициите в устойчиво производство и потребление, в екологични стоки и услуги, както и инвестициите от значение за смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него.

2. Страните признават значението на опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие и ролята на инвестициите за постигането на тези цели в съответствие с Конвенцията за биологичното разнообразие, съставена в Рио де Жанейро на 5 юни 1992 г. (наричана по-нататък „КБР“) и протоколите към нея, Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, съставена във Вашингтон на 3 март 1973 г. (наричана по-нататък „CITES“), други относими МСОС, по които те са страни, и решенията, приети на тяхна основа.
3. Всяка страна улеснява инвестициите за устойчивото използване на биологичните ресурси и опазването на биологичното разнообразие и предприема мерки за опазване на биологичното разнообразие, когато то е подложено на натиск, свързан с инвестиции.
4. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с инвестициите аспекти на политиките и мерките в областта на биологичното разнообразие на двустранно, регионално и международно равнище, по целесъобразност, включително в рамките на КБР и CITES.
5. Страните признават значението на устойчивото управление на горите и ролята на инвестициите за постигането на тази цел. Съответно всяка от страните улеснява инвестициите по начин, който е съвместим с опазването и устойчивото управление на горите.
6. Страните признават значението на опазването и устойчивото управление на морските биологични ресурси и морските екосистеми, както и ролята на инвестициите за постигането на тези цели. Съответно всяка страна улеснява инвестициите по начин, който е съвместим с опазването и устойчивото управление на морските биологични ресурси и морските екосистеми.

ЧЛЕН 34

Корпоративна социална отговорност и отговорно бизнес поведение

1. Страните признават значението на извършването от страна на инвеститорите на надлежна проверка с цел установяване и справяне с неблагоприятните въздействия, като например върху околната среда и условията на труд, върху извършваната от тях дейност, вериги на доставки и други стопански отношения.
2. Страните насърчават възприемането от страна на предприятията и инвеститорите на корпоративна социална отговорност или отговорни бизнес практики с цел да допринесат за устойчивото развитие и отговорните инвестиции.
3. Страните подкрепят разпространението и използването на съответните международно договорени инструменти, които са били одобрени или са подкрепени от тях, като например Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Глобалния договор на ООН, Тристранната декларация на МОТ за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия от 2011 г. и свързаните с тях насоки за надлежна проверка.
4. В рамките на Комитета по улесняване на инвестициите страните обменят информация, както и най-добри практики по въпроси, обхванати от настоящия член, включително относно възможните начини за улесняване на възприемането от предприятията и инвеститорите на корпоративната социална отговорност, отговорните практики и докладването. За тази цел Комитетът поддържа тесни връзки със съответните международни организации, работещи в областта на корпоративната социална отговорност или отговорното бизнес поведение.

ЧЛЕН 35

Инвестиции и равенство между половете

1. Страните признават, че приобщаващите инвестиционни политики могат да допринесат за постигането на напредък в икономическото овластяване на жените и равенството между половете в съответствие с цел за устойчиво развитие № 5 от Програмата на ООН до 2030 г. Те признават важния принос на жените за икономическия растеж чрез участието им в стопанската дейност, включително инвестициите. Страните подчертават намерението си да изпълняват настоящото споразумение по начин, който насърчава и укрепва равенството между половете.
2. Страните работят заедно на двустранна основа и в рамките на съответните форуми, по целесъобразност, за да засилят сътрудничеството си по свързаните с инвестициите аспекти на политиките и мерките за равенство между половете, включително дейности, насочени към подобряване на капацитета и условията за жените, включително за жените работници, жените в бизнеса и жените предприемачи, за получаване на достъп и възползване от възможностите, разкривани от настоящото споразумение.

ГЛАВА VI

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

ЧЛЕН 36

Консултации

1. Страните полагат усилия за разрешаване на спорове между тях относно тълкуването и прилагането на настоящото споразумение, освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, като започват добросъвестни консултации с цел постигане на решения по взаимно съгласие.
2. Всяка от страните може да поиска провеждане на консултации, като изпрати писмено искане до другата страна, в което се посочват спорните мерки и задълженията по настоящото споразумение, които според нея не са изпълнени от другата страна.
3. Страната, до която е отправено искането за консултации, отговаря на искането в срок от 10 дни след датата на неговото подаване.

Освен ако страните се споразумеят за друго, консултациите се провеждат не по-късно от 30 дни след датата на подаване на искането и се провеждат на територията на страната, към която е отправено искането.

4. По време на консултациите всяка от страните предоставя достатъчно фактологична информация, за да се даде възможност за цялостно разглеждане на начина, по който спорната мярка би могла да наруши съответните задължения по настоящото споразумение.

Всяка от страните се стреми да осигури участието на служители от своите компетентни държавни органи, които имат експертни познания по въпроса, предмет на консултациите.

5. Като част от консултациите по въпроси, свързани с многостранните споразумения или инструменти в областта на околната среда или труда, посочени в настоящото споразумение, страните вземат предвид информацията от МОТ или съответните органи или организации, създадени по силата на многостранни споразумения в областта на околната среда, с цел да се насърчи съгласуваността между работата на страните и тези органи или организации. Когато е приложимо, страните се консултират с тези органи или организации или с всеки друг експерт или орган, който те считат за подходящ.

6. Всяка от страните може да потърси, ако е целесъобразно, мнението на гражданското общество, както е посочено в член 46.

7. Консултациите, и по-специално цялата разкрита информация и позициите, изразени от страните по време на консултациите, са поверителни.

ЧЛЕН 37

Решения по взаимно съгласие

1. Страните могат по всяко време да стигнат до решение по взаимно съгласие по всякакъв спор измежду посочените в член 36.
2. Всяка от страните приема необходимите мерки за изпълнение на решението по взаимно съгласие. Ако незабавното изпълнение не е възможно, страните се договарят за разумен срок за изпълнение.
3. Не по-късно от изтичането на договорения срок, посочен в параграф 2, изпълняващата страна уведомява писмено другата страна за всяка мярка, която е приела за изпълнение на решението по взаимно съгласие.
4. Ако страните не могат да постигнат решение по взаимно съгласие в срок от 120 дни от датата на искането за консултации или ако решението по взаимно съгласие не бъде изпълнено в срока, посочен в параграф 2, страната, поискала консултации съгласно член 36, може да поиска да се пристъпи към междудържавен арбитраж за разрешаване на спора. Страната, до която е отправено искането за арбитраж, го приема или отхвърля в срок от 30 дни от датата на искането. При липса на отговор искането се счита за отхвърлено.

ЧЛЕН 38

Арбитраж

1. Страните полагат усилия да постигнат съгласие относно състава на арбитражния състав. Ако такова споразумение не бъде постигнато в срок от 30 дни от приемането на искането за арбитраж съгласно член 37, параграф 4, всяка от страните назначава арбитър в срок от още 30 дни.

Арбитрите, назначени от страните, съвместно назначават председателя на състава, който не е гражданин на нито една от страните.

2. Арбитражният състав прави обективна оценка на отнесения до него въпрос. Освен ако страните се споразумеят за друго, арбитражният състав определя приложимия процедурен правилник.

3. Ако арбитражният състав стигне до заключението, че спорната мярка не е в съответствие с разпоредбите на настоящата глава, страната отговорник предприема всички необходими мерки, за да се приведе незабавно в съответствие.

4. В случай че искането за арбитраж е отхвърлено от страната, към която е отправено, или в случай на неспазване на разпоредбите на доклада на арбитражния състав, страната, поискала арбитража, може да приеме мерки в приложното поле на настоящото споразумение, които са пропорционални на неизпълнението на конкретните задължения.

ЧЛЕН 39

Прозрачност

Всяка страна незабавно оповестява публично:

- а) искане за консултации съгласно член 36;
- б) решение по взаимно съгласие съгласно член 37; и
- в) мерки съгласно член 38.

ЧЛЕН 40

Срокове

1. Всички срокове, посочени в настоящата глава, се изчисляват в календарни дни, считано от деня след акта, за който се отнасят, освен ако е посочено друго.
2. Всеки срок, определен в настоящата глава, може да бъде променян по взаимно съгласие на страните.

ЧЛЕН 41

Процедура по медиация

1. Всяка от страните може по всяко време да поиска започване на процедура по медиация по отношение на всяка мярка на някоя от страните, за която се твърди, че засяга неблагоприятно инвестициите между страните.
2. Процедурата по медиация може да започне само по взаимно съгласие на страните, за да се проучат възможностите за решения по взаимно съгласие и да бъдат взети предвид съветите и предложените решения от медиатора, назначен от страните.
3. Страните полагат усилия да стигнат до решение по взаимно съгласие в срок от 60 дни от датата на назначаване на медиатора.
4. Освен ако страните се споразумеят за друго, всички етапи на процедурата по медиация, включително всякакви съвети или предложени решения, са поверителни. Всяка страна може да оповести публично факта, че е в ход процедура по медиация.
5. Процедурата по медиация не засяга правата и задълженията на страните съгласно член 36 и член 38 или съгласно процедурите за уреждане на спорове по други международни споразумения.

ГЛАВА VII

СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 42

Техническа помощ и изграждане на капацитет за улесняване на инвестициите

1. Страните признават значението на техническата помощ и изграждането на капацитет и се ангажират да си сътрудничат за укрепване на инвестиционния климат в Ангола и за подкрепа на изпълнението на настоящото споразумение.
2. Тези дейности се извършват в рамките на правилата и съответните процедури на сътрудничеството и инструментите за развитие на Европейския съюз.
3. Исканията за помощ следва да се основават на установените нужди и да са в съответствие с вътрешните реформи за улесняване на инвестициите. Помощта се предоставя на базата на взаимно договорени условия.
4. В рамките на Комитета по улесняване на инвестициите страните:
 - а) обменят информация и правят преглед на напредъка по техническата помощ и подкрепата за изграждане на капацитет във връзка с изпълнението на настоящото споразумение; и
 - б) определят нуждите от техническа помощ и изграждане на капацитет.

ЧЛЕН 43

Комитет по улесняване на инвестициите

1. За да се гарантира правилното и ефективно действие на настоящото споразумение, страните създават Комитет по улесняване на инвестициите, съставен от представители на двете страни.
2. Комитетът по улесняване на инвестициите провежда първото си заседание не по-късно от шест месеца след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. След това Комитетът по улесняване на инвестициите заседава ежегодно, освен ако представителите на страните са договорили друго, или без неоправдано забавяне по искане на някоя от страните.
3. Заседанията на Комитета по улесняване на инвестициите се провеждат на ротационен принцип в Съюза или в Ангола, освен ако представителите на страните са договорили друго. Комитетът по улесняване на инвестициите може да провежда присъствено заседание или чрез други подходящи средства за комуникация, договорени от представителите на страните.
4. Комитетът по улесняване на инвестициите се председателства съвместно от министъра на икономиката и планирането и министъра на промишлеността и търговията — за Ангола, а за Съюза — от члена на Европейската комисия, отговарящ за търговията, или от съответните посочени от тях лица.

ЧЛЕН 44

Функции на Комитета по улесняване на инвестициите

1. Комитетът по улесняване на инвестициите:

- а) разглежда начини за допълнително укрепване на инвестиционните отношения между страните;
- б) осъществява надзор и улеснява изпълнението и прилагането на настоящото споразумение, а също така съдейства за постигането на неговите общи цели;
- в) търси подходящи начини и методи за предотвратяване или разрешаване на проблеми, които могат да възникнат в областите, попадащи в обхвата от настоящото споразумение, или за разрешаване на спорове, които могат да възникнат във връзка с неговото тълкуване или прилагане;
- г) разглежда всички други въпроси, които представляват интерес и са свързани с област, попадаща в обхвата на настоящото споразумение, за които представителите на страните могат да се договорят;
- д) разглежда текущи запитвания, както е посочено в член 22, и искания за административна помощ; и
- е) обсъжда възможните подобрения на настоящото споразумение, по-специално с оглед на опита и развитието на други международни форуми и в рамките на други споразумения, сключени от страните.

2. Комитетът по улесняване на инвестициите приема на първото си заседание свой процедурен правилник.

ЧЛЕН 45

Решения и препоръки на Комитета по улесняване на инвестициите

1. С оглед постигане на целите на настоящото споразумение Комитетът по улесняване на инвестициите разполага с правомощието да взема решения в случаите, предвидени в настоящото споразумение. Тези решения са задължителни за страните. Страните приемат необходимите мерки за изпълнение на тези решения.
2. За постигането на целите на настоящото споразумение Комитетът по улесняване на инвестициите може да отправя подходящи препоръки по отношение на всички въпроси, обхванати от настоящото споразумение.
3. Комитетът по улесняване на инвестициите взема решения и отправя препоръки с консенсус.

ЧЛЕН 46

Диалог с гражданското общество

1. Страните организират диалог с гражданското общество („диалогът“) за обсъждане на изпълнението на настоящото споразумение.
 2. Страните насърчават в диалога балансирано представителство на относимите заинтересовани страни, включително неправителствени организации, стопански организации, организации на работодателите и синдикални организации, извършващи дейност в областта на икономиката, устойчивото развитие, социалните, екологичните и други въпроси.
 3. Диалогът се провежда ежегодно във връзка със заседанието на Комитета по улесняване на инвестициите, освен ако страните са договорили друго.
 4. За целите на диалога страните предоставят информация относно изпълнението на настоящото споразумение.
- Мненията и становищата, изразени по време на диалога, могат да бъдат представени на Комитета по улесняване на инвестициите и до тях може да бъде осигурен публичен достъп.
5. Когато е целесъобразно, страните могат да решат да организират диалога чрез съществуващите механизми, създадени от тях за включване на гражданското общество.

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 47

Общи изключения

Никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като възпрепятстваща приемането или прилагането от която и да е от страните на мерки:

- а) необходими за защита на обществената сигурност или обществения морал или за поддържане на обществения ред¹;
- б) необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията;
- в) необходими, за да се осигури съответствието със законовите или подзаконовите нормативни актове, които не са в противоречие с разпоредбите на настоящото споразумение, включително тези, отнасящи се до:
 - і) предотвратяването на заблуждаващи и измамни практики или справянето с последиците от неизпълнение на договори;

¹ Изключенията за обществената сигурност и обществения ред могат да бъдат посочвани като основание само когато съществува реална и достатъчно сериозна заплаха за някой от основните интереси на обществото.

- ii) защитата на неприкосновеността на личния живот на лицата във връзка с обработването и разпространението на лични данни и защитата на поверителността на личните досиета и сметки;
- iii) безопасността.

ЧЛЕН 48

Изключения във връзка със сигурността

Никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не се тълкува като:

- а) изискваща някоя от страните да предоставя информация, разкриването на която тя счита за противоречащо на основните ѝ интереси в областта на сигурност; или
- б) възпрепятстваща някоя от страните да предприеме действие, което счита за необходимо за защитата на свои основни интереси в областта на сигурността:
 - i) свързано с производството или с трафика на оръжие, боеприпаси и военна техника и с подобен трафик и сделки с други стоки и материали, услуги и технологии, и със стопански дейности, осъществявани пряко или косвено с цел снабдяване на военен обект;

- ii) отнасящо се до материали, свързани с ядрения разпад или ядрения синтез, или до материалите, от които те се извличат; или
 - iii) предприето по време на война или друго извънредно положение в международните отношения; или
- в) възпрепятстваща някоя от страните да предприеме действия в изпълнение на своите задължения по Устава на ООН с цел поддържането на международния мир и сигурност.

ЧЛЕН 49

Връзка със Споразумението от Котону

Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не се тълкува като възпрепятстваща приемането от която и да било от страните на подходящи мерки в съответствие със Споразумението от Котону.

ЧЛЕН 50

Срок на действие

Настоящото споразумение се сключва за срок от 20 години, който се подновява автоматично за равни и последователни периоди от време.

ЧЛЕН 51

Прекратяване

1. Всяка от страните може да уведоми писмено другата страна по настоящото споразумение за намерението си да го прекрати. Уведомлението до Съюза се изпраща до Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, а уведомлението до Ангола се изпраща до Министерството на външните работи, националния директор за международно сътрудничество.
2. Прекратяването на настоящото споразумение поражда действие шест месеца след датата на получаване от другата страна на уведомлението, посочено в параграф 1.

ЧЛЕН 52

Териториално приложение

1. Настоящото споразумение се прилага:
 - а) по отношение на Съюза — на териториите, на които се прилагат Договорът за Европейския съюз и Договорът за функционирането на Европейския съюз, и съгласно условията, предвидени в тези договори и

б) по отношение на Ангола — на териториите, в които Ангола упражнява суверенитет или суверенни права в съответствие с международното право и националното си право, включително сухоземната територия, вътрешните води, териториалното море и въздушното пространство над тях, както и морските зони, прилежащи към териториалното море, включително морското дъно, континенталния шелф и съответните недра.

2. Позоваванията на „територия“ в настоящото споразумение се разбират в смисъла, посочен в параграф 1.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че позоваванията на международното право в настоящия член включват по-специално Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, съставена в Монтего Бей на 10 декември 1982 г. В случай на несъответствие между вътрешното право и международното право, последното има предимство.

ЧЛЕН 53

Изменения

Страните могат да се споразумеят в писмен вид да изменят настоящото споразумение. Тези изменения влизат в сила в съответствие с член 57.

ЧЛЕН 54

Присъединяване на нови държави членки към Европейския съюз

1. Съюзът уведомява Ангола за всяка молба за присъединяване на трета държава към Съюза.
2. Съюзът уведомява Ангола за влизането в сила на всеки договор относно присъединяването на трета държава към Съюза.

ЧЛЕН 55

Права и задължения по настоящото споразумение

Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не може да се тълкува като предоставяща права или налагаща задължения на лица, различни от правата и задълженията, възникнали между страните съгласно международното публично право, нито като позволяваща директно позоваване на настоящото споразумение във вътрешните правни системи на страните.

ЧЛЕН 56

Препращане към закони и други споразумения

1. Освен ако е посочено друго, когато се прави препращане към законовите и подзаконовите нормативни актове на някоя от страните, се разбира, че в тези закони и подзаконови нормативни актове се включват и измененията към тях.
2. Когато в настоящото споразумение са посочени или включени международни споразумения, изцяло или частично, се приема, че те включват измененията към тях или техни последващи споразумения, които влизат в сила за двете страни на датата на подписване на настоящото споразумение или след това. Ако възникнат въпроси, свързани с изпълнението или прилагането на настоящото споразумение в резултат на такива изменения или последващи споразумения, страните могат, по искане на някоя от тях, да се консултират помежду си с цел намиране на взаимноприемливо решение.

ЧЛЕН 57

Влизане в сила

1. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от втория месец, следващ датата, на която страните си разменят писмени уведомления, удостоверяващи, че те са изпълнили съответните приложими закони изисквания и процедури за влизането в сила на настоящото споразумение.

2. Писмените уведомления, посочени в параграф 1, се изпращат до Генералния секретар на Съвета на Европейския съюз и до Министерството на външните работи на Ангола, националния директор за международно сътрудничество.

ЧЛЕН 58

Езици и автентични текстове

Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, като текстовете на всички езици са еднакво автентични.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните, надлежно упълномощени за целта представители, подписаха настоящото споразумение.

Съставено в ... на ...година.

За Европейския съюз

За Република Ангола